Tajemství pana Buketa

V jedné zapadlé pražské čtvrti, kde je ještě cítit závan bolševika, stojí vedle autobusové zastávky na znamení drobná knihobudka. Její dvířka se nedají otevírat, protože jim někdo dávno urazil kliku. Abyste se do knihovničky dostali, musíte těsnou štěrbinou mezi vrátky prostrčit klíče nebo jiný dlouhý předmět po ruce a vypáčit je silou. Většina lidí, kteří se na zastávce vystřídají – což už tak není mnoho – toto úsilí nevynaloží. Nevědí, oč přicházejí, nikdy totiž nepoznali kouzlo této nenápadné skříňky. Nebýt Lindy Zelenkové, možná by dveře knihobudky nadobro zarezly a poklady uvnitř by už nikdy nespatřily světlo světa. Avšak to by Linda musela umřít, aby nechala něco takového dopustit.

Linda Zelenková čekávala každé ráno v sedm hodin na autobus číslo 165. Byť měl vůz dorazit v 7:03, jeho opravdový příjezd probíhal vždy až o 10 minut později, tak dochvilně zpožděný byl den co den. Linda i tak pravidelně chodívala na zastávku dříve. Zprvu tak možná činila, aby náhodou stihla autobus, kdyby opravdu jednou přijel včas. Po půlroce dopravních zpoždění beze změny si Linda začala krátit čas v okénku knihobudky. Vždy si půjčila jednu knihu a svědomitě ji nahradila svou jinou z domova. Za měsíc přelouskala všechny knihy v regálu. Když dnes ráno na zastávce chtěla Linda pyšně zhodnotit stav přečtených knih, shledala, že na první polici, již už měla přečtenou, se objevil nový titul.

Linda zrudla a – jakoby šlo o její majetek – začala křičet, „Jaký vetřelec vnikl za mými knihami!“ Vypoulila oči a rychle hmátla po onom cizím svazku. *Kytice* stálo na šedém obalu.

Vtom zaznělo zvonění; byl to řidič autobusu, který na zastávce ze zvyku zastavil a Lindu si moc dobře pamatoval. Ta rychle schovala starý svazek do aktovky a prolétla dveřmi dovnitř vozu. Usedla na své obvyklé místo úplně vzadu a otevřela knihu. Na první stránce stálo psacím písmem „T. Buket.“ Lindě zajiskřily oči škodolibou radostí.

„Komupak jsi patřila – Tomášovi? Nebo třeba Tobiášovi? Či snad Tadeášovi? Teodorovi? Tiborovi? Tristanovi? Teofilovi…“ Linda mluvila stále rychleji a s docházejícím dechem rudla v obličeji.

Koukala se upřeně na to jméno čekajíc, že nápis odpoví. Němé stránky se k odpovědi neměly, a tak Linda otočila list. Ve verších, které již dávno bezpečně znala, byly některé části podtrženy. Tužkou označená slova v první básni byla „mohyla“ a „mateřídouška“.

Lindě se začaly v mysli míhat myšlenky. „T. mi tím chce jistě něco vzkázat,“ vykřikla, nic se neohlížejíc na zkoumavé pohledy svých spolucestujících.

Ten den byla Linda ve škole obzvlášť nesvá. Při hodině matematiky jí před očima místo čísel přebíhala jen dvě slova: mohyla a mateřídouška.

„Mohyla a mateřídouška…,“ řekla Linda nahlas.

„Co prosím?“ otázal se pan profesor Kundera vytržen ze svého výkladu.

„To nic, pardon.“

„Ale ne, podělte se se třídou.“

Matematikář Kundera byl vážený člověk, jehož celý život tvořila matematika. Jeho nejoblíbenější věc – vlastnil to snad jen on – bylo kružítko s jedinečnou aparaturou sloužící k rýsovaní přímek a svá volná odpoledne nejraději trávil řešením rovnic s dvěma neznámými.

Proto když byl během učení vyrušen, cítil se dotčen na nejvyšší míru. Linda Zelenková už už citila svůj blížící se konec, když vtom přišla na nápad.

„Napadla mě úloha, se kterou si nevím rady, pane profesore."

Učiteli Kunderovi přejel nadšením mráz po zádech.

„Dal by se ze slov – vezměme si kupříkladu slova: mohyla a mateřídouška – vytvořit kód?"

Matematikář polkl, zhluboka se nadechl a jeho koutky nedočkavostí zacukaly.

„Šifra z písmen…," odmlčel se, „není ve světě nic nového. Již kolega Turing –," mluvil o něm jako o svém dlouholetém kamarádovi, „prolomil slovní šifru pomocí logiky," Kundera se rozhlédl po nezaujaté třídě, jen napjatý výraz Lindy Zelenkové ho podpořil a tak pokračoval dál, „Nejčastěji se ze slov přechyluje k číslům dle jejich abecedního pořadí. Všechny tyto hodnoty se poté sečtou a tak nám vyjde…," Kundera počítal sotva 5 vteřin „…115 a 215."

Chvíli si vychutnával nové objevy. „To jsou krásná čísla. Příznačně vybraná slova, Zelenková, chválím, máte pro matematiku cit," řekl a při posledním slově poplival žáka v první lavici. „Je ještě spoustu možných způsobů, jak ovšem měnit prostřednictvím matematiky písmena v čísla," zapáleně vyprávěl Kundera, nestydě se odhladit, které ze symbolů má raději.

Zvonek přerušil tok učitelových myšlenek a Lindě bylo poprvé líto, že si nemůže jeho výklad doposlechnout. Nemohla se ale ubránit pocitu euforie, že je T. Buketovi na stopě. Rozhodla se, že nad školou má momentálně rozřešení šifry přednost.

Cestou domů šla pěšky s nosem zabořeným do Erbenovy kytice a sama pro sebe opakovala, „115 a 215…115 a 215…," pořád a pořád dokola. Šla stále rovně, když najednou do čehosi vrazila.

„Kolik je, prosím tě, holčičko, hodin?" promluvil starý pán s holí, kterému právě Linda stoupla na botu.

„Na radnici jsou hodiny."

„Tam já nedohlédnu," zahuhlal stařec a podíval se na Lindu Zelenkovou skrze své ohromné brýle, „Čas je věc důležitá, buď ráda dokud ho máš," dodal.

„Je čtvrt na dvě," pohlédla Linda na radnicové hodiny, ale když se otočila zpátky, dědeček kamsi zmizel. Zbyla po něm jen otlačená jamka od hole v trávě.

„Zvláštní…" poznamenala pro sebe Linda a přimhouřila oči. Chvíli stála na jednom místě, upřeně hledíc dopředu, když náhle vyjekla.

„Ta šifra byl čas srazu! Od čtvrt na dvě, to je 1:15, do čtvrt na tři – 2:15 u knihobudky." Od zastávky byla Linda vzdálená dobrých 10 minut chůze, na místo se ovšem dostala za pouhé dvě minuty (je jisté, že kdyby někdo byl měřil její atletický výkon, překonala by nejeden běžecký rekord).

Opřela se o knihobudku, aby popadla dech. Vtom ji někdo poklepal na rameno – byl to ten stařík, který se jí před chvílí zeptal na čas. Jak se dostal tak rychle sem, pomyslela si pro sebe.

„Kolik je, prosím tě, holčičko, hodin," zeptal se stejným rozechvělým hlasem.

„Už jste se mě ptal, pane."

„Kolik je hodin?"

Linda si povzdechla a otočila se směrem k orloji na radnici. Čtvrt na tři, vykulila oči. Jak je to možné, nemohla přece uběhnout celá hodina, chtělo se jí brečet, jistě na ní T. Buket čekal, určitě se minuli. Teď si myslí, že to heslo nerozluštila.

„Tak tedy?“ připomněl se jí pán.

„J-je čtvrt na tři.“

„To je hodin!“ dědeček se odbelhal do uličky mezi paneláky za zastávkou. Linda Zelenková chvíli jen nehnutě pozorovala jeho ohlá záda mizící za rohem budovy.
Neměla, co dělat a nevěděla, kam jít. Mezitím se již začalo smrákat, celý den uběhl neskutečně rychle. Se svěšenou hlavou se Linda odebrala domů a přemítala, v čem při řešení šifry udělala chybu. Možná ta čísla přece jen znamenala něco jiného, napadlo ji. Na to, že by byla čísla dokonce špatně rozklíčována, nechtěla ani pomyslet.
Linda šla spát s hořkým pocitem zklamání.

Když vycházela následující ráno z domu na zastávku, zpozorovala v dáli něco neuvěřitelného. Rozbušilo se jí srdce a promnula si nevěřícně oči. U knihobudky postávala neznámá postava. Linda postupovala pomalu, asi tak jako lev snažící se nevyplašit svou kořist.
Cizí muž držel v ruce tužku a čas od času podrthl v knize, již držel, nějaké slovo. Neudržela se a rozběhla se k němu.

„Vy jste T. Buket!“ vykřikla na muže.

„Co, prosím?“

„Jste T. Buket! Našla jsem tu Vaši knihu – Kytici! Rozluštila jsem Vaši šifru – přísahám, že jsem tu včera ve stanoveném čase byla…“

„To jste si mě asi spletala – já žádnou šifru nevytvo…nevytvorržil,“ řekl muž s obtíží.
Lindě se na chvíli rozplynul svět, „Ale… ta podtrhaná slova…“
Muž se zasmál, „Vy myslíte toto?“ ukázal na poznámky v nové knize, „To jsou slova, kterým nerozumím – čeština je prržíšerně složitý jazyk,“ rozesmál se znovu.

„Ale pane Bukete…“

„Opravdu jste se nespletala? Já se jmenuji Ömer, Ömer Yavuz.“
Lindě došla slova, v poslední naději na to se ospravedlnit jen mlčky vytáhla z brašny Erbenovo dílo a otevřela jej na první stránce.
Ömer se na to dlouze zadíval, „Ach to si pamatovávám. Já ještě neuměl tak dobře česky, tak jsem si napsal, jak se rržekne ten název turecky.“ Ukázal prstem na nápis: „T. – tedy turecky – Buket, to znamená Kytice.“

Přijíždějící autobus přerušil jejich konverzaci, Ömer se rozběhl se k zavírajícím se dveřím. Linda na zastávce osaměla. Po tváři se jí koulela jedna velká slza. Byť tajemného vetřelce knihobudky zprvu do morku kostí nenáviděla, vnesl do jejího života pozdvižení, vzrušení z každodenní rutiny. Téměř ho – myslela si – chápala. Kdyby se byli sešli tehdy u té knihobudky, jistě by se poznali a později možná (ale opravdu jen možná) spřátelili.
„Proč se to celé přihodilo?“ špitla zklamaně.

Něco se jí otřelo o kabát, Linda se rozrušeně otočila. Stál za ní onen včerejší pán s holí.
„Ne všechny věci se v životě stanou z nějakého důvodu,“ řekl stařec, „Občas se zkrátka jen dějí.“ A v širokém úsměvu odhalil své nahé dásně.